

Lausunto

2.3.2026

VN/5137/2022
VN/5137/2022-VNK-541

Oikeusministeriö

Valtioneuvoston kanslian lausunto työryhmän mietinnöstä, joka sisältää ehdotuksen uudeksi valmiuslaiksi

Lausuntopyyntö

Oikeusministeriö on pyytänyt valtioneuvoston kanslialta lausuntoa otsikon asiassa.

Lausunnolla olevassa työryhmän mietinnössä esitetään säädettäväksi uusi valmiuslaki sekä kumottavan voimassa oleva valmiuslaki.

Valtioneuvoston kanslian lausunto

Valtioneuvoston kanslia kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Uudistuksen tarpeellisuutta ja sen keskeisiä ratkaisuja koskevat yleiset kannanotot

Muuttuneessa turvallisuustilanteessa valtioneuvoston kanslia pitää valmiuslain uudistamista ja sen antamien lisätoimivaltuuksien ajantasaistamista perusteltuna ja tarpeellisenä. Valmiuslailla ja siihen esitetyillä muutoksilla on keskeinen merkitys kanslian toimialan kannalta. Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 12 §:n mukaisesti valtioneuvoston kanslian toimialaan kuuluu muun ohella poikkeusolojen toteuttamisen ja käyttöönottoasetuksen antamisen yleinen yhteensovittaminen, valtioneuvoston yhteinen tilannekuva, varautuminen ja häiriötilanteiden hallinnan yleinen yhteensovittaminen (7 kohta) sekä valtioneuvoston viestintä ja valtionhallinnon viestinnän yhteensovittaminen (3 kohta). Valtioneuvoston ohjesäännön muutoksella, joka tulee voimaan 1.7.2026 alkaen, kanslian toimialaan tullaan lisäämään myös valtioneuvoston ministeriöiden viestintä.

Valmiuslain uudistamisen tavoitteena on ollut sääntelykokonaisuus, joka tarjoaa edellytykset tehdä poikkeusolojen hallitsemiseksi oikea-aikaiset päätökset, sekä sisältää asianmukaiset ja riittävät toimivaltuudet näiden päätösten toteuttamiseksi. Edellä mainitun tavoitteen näkökulmasta kanslia ei pidä nyt lausunnolla olevaa

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvoston kanslia

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.vnk@gov.fi

esitystä täysin onnistuneena. Esityksen keskeiset puutteet liittyvät erityisesti sääntelyn monimutkaistumiseen ja tulkinnanvaraisuuden lisääntymiseen sekä siihen, että laajan esityksen lukuisiin eri kohtiin lisätyt arviointi- ja muut soveltamisvaatimukset tekevät laista tositilanteessa vaikeasti, tulkinnanvaraisesti ja hitaasti sovellettavan. Lausunnolla olevan esityksen arvioimisen kannalta on myös haastavaa, ettei mietinnöstä selkeästi ole havaittavissa, mikä kaikki uudessa valmiuslaissa tosiasiallisesti muuttuu suhteessa voimassa olevaan valmiuslakiin tai miten toimivaltuudet asemoituvat suhteessa normaaliolojen lainsäädäntöön.

Valmiuslain käyttöönottoa koskevat huomiot

Valmiuslaki on tarkoitettu sovellettavaksi poikkeuksellisissa tilanteissa, joita voi leimata erityinen kiire ja vaikea ennakoitavuus. Päätöksenteon oikea-aikaisuuden kannalta keskeistä on, että valmistelu voidaan toteuttaa tarvittaessa nopeallakin aikataululla.

Koronapandemian aikana havaittiin, että nykyinen valmiuslaki on liian mutkikas, tulkinnanvarainen ja aukollinen kriisitilanteessa nopeasti käyttöönotettavaksi ja sovellettavaksi. Uudessa valmiuslaissa sääntelyä ei kuitenkaan ehdoteta yksinkertaistettavan vaan valmistelumenettelyn vaiheet ehdotetaan kirjoitettavan kattavammin ja yksityiskohtaisemmin lain tasolla auki ja menettelyn yksityiskohtaisuutta ehdotetaan lisättävän ja täsmennettävän. Lisäksi valtioneuvostolle säädettäisiin lisätoimivaltuuksien toimeenpanoa koskevia erityisiä seuranta- ja puuttumisvelvollisuuksia.

Valtioneuvoston kanslia huomauttaa, että perustuslakivaliokunta on (PeVM 6/2025 vp) ottanut kantaa lainvalmistelun oikeudellisen sääntelyn lisäämiseen ja todennut, että "[v]aliokunta ei ole vakuuttunut, että tällainen kehitys olisi perusteltua, koska siihen kytkeytyy riski lainvalmistelun liiallisesta oikeudellistamisesta". Demokraattisessa järjestelmässä on valiokunnan mielestä "olennaisen tärkeää, että lainvalmistelussa keskeisenä elementtinä säilyy lakiehdotusten rooli eduskunnan luottamuksen varassa toimivan hallituksen poliittisten tavoitteiden toteuttamisen välineenä." Kriisitilanteessa täydellisyyttä tärkeämpää on se, että valtioneuvoston on ylipäänsä mahdollista tuoda esitys oikea-aikaisesti eduskunnan arvioitavaksi. Tärkeää on myös, että eduskunnalle varataan riittävästi aikaa käsitellä valmiuslain nojalla annettavia asetuksia ja että asetusten valmistelussa ei ole tarpeettomia asetusten eduskunnalle antamista hidastavia valmistelukapeikkoja. Perusoikeuksien toteutumisen kannalta merkityksellistä on, että valtio kykenee toimimaan ja pienentämään kriisitilanteessa kansalaisille aiheutuvia vaikutuksia. Vastaavasti perusoikeuksien toteutumisen näkökulmasta valtiovallan toimimattomuus voi aiheuttaa suuriakin ongelmia.

Valtioneuvoston kanslia katsoo, että käyttöönoton tosiasiallinen pohtiminen ja mahdollistaminen on jäänyt hallituksen esityksen valmistelussa liian vähälle huomiolle. Vaikka käyttöönottonenettelyyn nyt esitetyt uudistukset ja täsmennykset voivat parantaa valmistelun laatua, niillä on potentiaalia myös toimia kriisitilanteessa valmiuslain tarkoituksen toteutumista vaarantavina pullonkauloina. Lisäksi kanslia huomauttaa, että useiden nyt lain käyttöönottoon ehdotettujen uudistusten alkuperä on koronapandemian aikaisissa käytännöissä. Tulevat kriisit voivat kuitenkin niin ominaispiirteiltään kuin aikajänteeltään erota huomattavastikin pandemian ajoista. Säilyttääkseen käyttökelpoisuutensa valmiuslain lisätoimivaltuuksien käyttöönoton tulisi olla tehtävissä tarvittaessa nopeasti, joustavasti ja erilaisten kriisien erityispiirteet huomioiden.

Edellä todettu huomioiden kanslia pitää välttämättömänä, että hallituksen esityksen jatkovalmistelussa vielä arvioidaan ehdotettujen muutosten välttämättömyyttä. Hallituksen esityksessä on todettu, että "[v]iime kädessä eduskunta, erityisesti

perustuslakivaliokunta, asettaa tulkintakäytännöllään sen tason, mikä perusteluilta ja vaikutusarvioilta kussakin tilanteessa sen olosuhteet kokonaisuudessaan huomioiden edellytetään.” Valmistelulle ja valmistelijoille tarpeellisen horisontaalisen jouston näkökulmasta tärkeää on, että edellä mainitun lainauksen keskeinen sisältö vietäisiin jatkovalmisteluissa säännöstasolle asti. Ylipäänsä kanslia pitää tärkeänä, että mikäli käyttöönoton vaatimuksia ja velvoitteita lisätään, tehdään se tarkkaan harkiten ja erilaiset toteutusvaihtoehdot punniten. Laissa asetettujen vaatimusten ja velvoitteiden tulee myös olla niin selkeitä, että niiden perusteella on selvää, miten asiassa tulee toimia.

Kanslia huomauttaa myös, että poikkeusolojen lainvalmistelua voi leimata poikkeuksellinenkin aikapaine tilanteen äkillisyyden ja valmisteltavaksi tulevien asioiden määrällisen kasvun myötä. Kun säädösvalmistelun resurssit ovat jo normaaliolosuhteiden usein riittämättömiä, on resurssipula kriisitilanteessa ilmeinen. Hallituksen esityksen vaikutustenarviossa ja erilaisia toteutusvaihtoehtoja vertailtaessa tulee siksi kattavammin huomioida ja arvioida myös ehdotettavien vaatimusten myötä syntyvää hallinnollisen taakan määrää, siihen sitoutuvia resursseja sekä pohtia, voitaisiinko vähemmällä tai toisenlaisella käyttöönoton sääntelyllä päästä perusoikeuksien turvaamisen kannalta riittäviin ja lain tosiallisen käytettävyyden kannalta parempiin lopputuloksiin. Jo nykyisellään valmiuslain käyttöönoton kynnys on korkea ja käyttöönotto edellyttää aina välttämättömyyden, oikeasuhtaisuuden sekä hyväksyttävyyden arviointia ja perustelemista. Lisäksi eduskunta päättää aina viimesijaisesti lisätoimivaltuuksien käyttöönottamisesta. Sen sijaan, että uudessa valmiuslaissa lisätään valmistelussa ja päätöksenteossa huomioitavia vaatimuksia käyttöönottokynnyksen korottamiseksi eräänlaisin ”lukoin”, voisi jatkovalmisteluissa vielä arvioida esimerkiksi tarvetta siirtyä valmiuslain käyttöönottoon liittyvässä eduskunnan päätöksenteossa tietyiltä osin yksinkertaisen enemmistön sijaan määränemistöpäätöksiin (ks. myös PeVM 11/2020 vp).

Kanslia huomauttaa myös, että käyttöönoton vaatimusten lisäämisen ohella uudessa laissa ollaan kaventamassa valmiuslain soveltamismahdollisuuksia monin eri tavoin. Esimerkiksi voimassa olevan valmiuslain 3 §:n 3 kohdan mukainen väestön toimeentuloa tai maan talouselämän perusteita koskeva poikkeusoloperuste ollaan siirtämässä osaksi ehdotetun lain 5 kohdan mukaista hybridipoikkeusolomääritelmää, mikä korottaa perusteen soveltamiskynnystä nk. hybridipoikkeusoloperusteen soveltamiseen liitettyjen lisäedellytysten vuoksi. Myös useiden lisätoimivaltuuksien soveltamisala muuttuisi uudessa laissa tosiasiallisesti kapeammaksi. Kanslia korostaa, että on tärkeää, että uusi valmiuslaki olisi kriisinhallinnan näkökulmasta toimiva ja kattava, ja nykyistä valmiuslakia tehokkaampi.

Valmiuslain lisätoimivaltuuksia koskevat yleiset huomiot

Käyttöönotonmenettelyn sujuvuuden lisäksi poikkeusolojen hallinnan osalta merkityksellistä on, että poikkeusoloperusteiden perusteella käyttöönotettavat lisätoimivaltuudet ovat sellaisia, että ne tarjoavat käyttökelpoisia keinoja tilanteen hallintaan ja ovat tosiasiallisesti kohtuujassa käyttöönotettavissa. Uuden valmiuslain tulisi sisältää tarvittavat toimivaltuudet nykyaikaisten kriisien hallintaan siten, että yhteiskunnan toimintaedellytykset poikkeusoloissa turvataan. Tältä osin jatkovalmisteluissa tulisi kiinnittää enemmän huomiota esitettyjen toimivaltuuksien soveltuvuuteen erilaisten kriisien hallinnassa. Tärkeää on, että valmistelun aikana myös tunnistetaan ne toimivaltuudet, jotka eivät mahdollisesti ole nopeasti käyttöönotettavissa sen vuoksi, että käyttöönotolta ja soveltamiselta puuttuu vielä toimiva kiiretilanteen toimintamalli. Poikkeusoloissa tarvittavien lisätoimivaltuustarpeiden kattavuuden varmistamiseksi on myös keskeistä, että valmistelun aikana on käyty läpi kaikki yhteiskunnan sektorit ja valmiuslakiin otettu ennakollisesti pohtien myös joskus kenties tarvittavat toimivaltuustarpeet.

Erityisesti valmiuslain lisätoimivaltuusosaan tehtyjen muutosten hahmottamisen ja arvioimisen osalta kanslia pitää välttämättömänä, että esityksessä kootusti ja avoimesti käsiteltäisiin sitä, miltä osin ja missä suhteissa nyt voimassa olevan valmiuslain toimivaltuuksia uudessa valmiuslaissa ehdotetaan laajennettavan tai kavennettavan, ja mitkä toimivaltuudet on tarkoitus jättää kokonaan pois uudesta laista. Normaaliolojen häiriötilanteen hallinnan toimivaltuuksien keskeisyyden vuoksi esityksessä tulee myös seikkaperäisemmin arvioida uuden valmiuslain lisätoimivaltuuksien suhdetta normaaliolojen valtuuksiin sekä sitä, miksi tietty lisätoimivaltuus ei ole säädettävissä normaaliolojen lainsäädännössä ja on siksi ollut välttämätöntä sisällyttää valmiuslakiin perustuslain 23 §:n nojalla ja mukaisesti.

Valmiuslain soveltamisen ja asiaan liittyvän lainvalmistelun sujuvoittamiseksi kanslia pitää tärkeänä sitä, että hallituksen esityksessä tehdään yksiselitteisesti selkoa, mitkä nk. liitännäissäännökset tulisi ottaa käyttöön kutakin toimivaltuutta käyttöönotettaessa. Liitännäissäännöksiä ovat erityisesti erilaiset määritelmäsäännökset, valvontaa koskevia säännökset sekä tietyn toimivaltuuden soveltamisen rajoittamista tai ohjaamista koskevia säännöksiä. Valtioneuvoston kanslia esittää, että asiaan kiinnitettäisiin huomiota esimerkiksi luettelemalla toimivaltuuskohtaisesti säännöskohtaisissa perusteluissa ne liitännäissäännökset, joiden ”käyttöönottoa” valmistelussa tulee arvioida varsinaisen lisätoimivaltuuden käyttöönoton ohella. Jatkovalmistelussa säännöskohtaisissa perusteluissa olisi tärkeää myös selkiyttää lisätoimivaltuuskohtaisesti sitä, miten ja millä edellytyksillä lisätoimivaltuuksia voi soveltaa ja mikä yksi tai useampi ministeriö on tai voi olla pääasiallisessa vastuussa toimivaltuuden soveltamisesta. Lisäksi hallituksen esityksessä tulee nykyistä selkeämmin avata käyttöönottoasetuksen ja soveltamisasetuksen välistä eroa sekä sitä, milloin käyttöönotettavan toimivaltuuden soveltamisesta olisi tarpeen antaa myös soveltamisasetus ja milloin ei. Mikäli soveltamisasetuksen antaminen ei ole tarpeen, perusteluissa tulisi todeta, minkälaisin keinoin toimivaltuutta voidaan käyttöönottoasetuksen antamisen jälkeen siirtää soveltamaan. Asianomaisen säännöksen säännöskohtaisissa perusteluissa tulee myös selvästi todeta, mikäli tietyn lisätoimivaltuuden käyttöönoton edellytyksenä on, että jonkin toinen lisätoimivaltuus on ensin otettu käyttöön.

Säännöskohtaiset huomiot

Poikkeusolojen alkamista ja päättymistä (12 § ja 21 §) koskevat huomiot

Ehdotetussa 12 §:ssä säädetään poikkeusolojen toteamista koskevan päätöksen tekemisestä. Ehdotetun 12 §:n 2 momentin mukaan poikkeusolojen toteamista koskevasta valtioneuvoston päätöksestä olisi käytävä ilmi, minkä 11 §:n 1 momentin mukaisen poikkeusoloperusteen nojalla poikkeusolot vallitsevat sekä arvio lisätoimivaltuuksien käyttöönoton välttämättömyydestä. Ehdotetun 12 §:n 2 momentin mukaisessa arviossa olisi perusteluiden mukaan kyse luonteeltaan yleisestä, eityhjentävästä arviosta, joka ei sitoi valtioneuvostoa kyseisten poikkeusolojen aikana sillä poikkeusolojen olosuhteet voivat perusteluiden mukaan muuttua nopeasti, ja myös lisätoimivaltuuksien välttämättömyyttä koskeva arviointi voisi siksi tilannekuvan kehittyessä muuttua.

Kanslia esittää, että velvoitetta ehdotetun 12 §:n 2 momentin mukaisen arvion tekemiseen vielä harkittaisiin. Perusteluissa todettu huomioiden epäselväksi jää, millainen merkitys arvion sisällyttämisellä loppujen lopuksi olisi valmiuslain soveltamisen ja käyttöönoton kannalta. Kanslia huomauttaa, että poikkeusoloissa valmistelua saatetaan joutua tekemään aikapaineistetuissa ja haastavissa olosuhteissa, jolloin tulisi välttää sellaisten lisävelvoitteiden asettamista, joilla ei ole varsinaista konkreettista merkitystä asian edistämisessä tai perusoikeuksien turvaamisessa.

Huomioiden myös, että arvioon voi ensivaiheessa sisältyä epävarmuustekijöitä, joita voi julkisuudessa olla vaikea hahmottaa, alustavan arvion etukäteisellä esittämällä voi olla myös tahattomia sivuvaikutuksia. Lisäksi kanslia toteaa, että poikkeusolojen edellytyksiä koskevassa ehdotetussa 11 §:n 2 momentissa säädetään, että tilannetta voidaan pitää poikkeusoloina vain, jos sen hallinta vaatii yhden tai useamman III osassa säädetyn lisätoimivaltuuden käyttöönottoa. Näin ollen lisätoimivaltuuksien käyttöönoton välttämättömyys tulee jo 11 §:n 2 momentin perusteella huomioida poikkeusolojen toteamista koskevassa päätöksenteossa. Mikäli arvion tekemistä koskeva velvoite ehdotetussa 12 §:n 2 momentissa jatkovalmisteluissa säilytettäisiin, tulisi perusteluissa selkeämmin todeta, että kyse on hyvin ylätason arviosta, jossa ei olisi tarpeen arvioida välttämättömyyttä yksittäisten toimivaltuuksien osalta.

Ehdotetussa 21 §:ssä säädetään poikkeusolojen päättymisestä. Säännöksen mukaan poikkeusolojen vallitsemista koskeva päätös on välittömästi kumottava siltä osin, kun 11 §:ssä säädetty edellytykset eivät enää täyty. Pykälän säännöskohteisissa perusteluissa todetaan, että jos poikkeusolot olisi todettu useamman kuin yhden poikkeusoloperusteen nojalla, poikkeusolojen vallitsemista olisi jatkuvasti seurattava erikseen kunkin perusteen osalta ja kumottava päätös kunkin sellaisen poikkeusoloperusteen osalta, jonka edellytykset eivät enää täyty.

Valtioneuvoston kanslia pitää perusteltuna, että uudessa valmiuslaissa säädetään nimenomaisesti myös poikkeusolojen päättymisestä. Jatkovalmistelussa olisi kuitenkin hyvä vielä pohtia, onko yksittäisten poikkeusoloedellytysten kumoamisen tekemiseen velvoittava menettely välttämättä tarkoituksenmukainen erityisesti kiireellisissä, monialaisessa, vaikeasti ennakoitavassa ja jatkuvasti muuttuvassa tilanteessa. Poikkeusoloperusteen edellytysten täyttyminen lisätoimivaltuutta käyttöönotettaessa tulee joka tapauksessa huomioitavaksi käyttöönottoasetuksen valmistelun yhteydessä.

Käyttöönottoasetuksen eduskuntakäsittelyä (15 §) koskevat huomiot

Ehdotetun lain 15 §:ssä säädettäisiin käyttöönottoasetuksen käsittelystä eduskunnassa. Ehdotetun pykälän toisen momentin mukaan eduskunta päättää, saako asetus jäädä sellaisenaan voimaan vai onko se kumottava osittain tai kokonaan. Eduskunta voisi momentin mukaan myös päättää onko lisätoimivaltuuksien käyttöalaa rajattava säännöskohtaisesti tai alueellisesti sekä asetuksen säädettävä lyhemmästä voimassaoloajasta.

Ehdotetun 15 §:n 2 momentin säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan osittaisen kumoamisen yhteydessä, että "[t]ämä edellyttäisi käyttöönottoasetuksen laatimista lähtökohtaisesti siten, että jo sen sisältämä säännöskohtainen jaottelu mahdollistaisi tarvittaessa kumoamistarpeen tarkan kohdentamisen". Lain soveltamisen sujuvuuden kannalta valtioneuvoston kanslia pitää tärkeänä, että jatkovalmisteluissa vielä tarkennettaisiin perusteluihin sisällytettyä, edellä mainittua lainsoveltajalle annettua laatimisohjetta esimerkiksi esimerkillä. Nykyisellä muotoilulla perustelutekstistä on hankalaa hahmottaa, millä tavoin asetukset tarkalleen ottaen toivotaan laadittavan mahdollisen osittaisen kumoamisen teknisen toteuttamisen helpottamiseksi.

Eduskunnan päätöksenteon näkökulmasta valtioneuvoston kanslia esittää lisäksi, että lain jatkovalmisteluissa arvioidaan vielä, olisiko hallinnollisen taakan ja eduskunnan työmäärän vähentämiseksi mahdollista laajentaa eduskunnan mahdollisuuksia muuttaa sille valmiuslain nojalla toimitettuja säädöksiä huomioiden myös eduskunnan asema korkeimpana valtioelimenä. Kyse olisi tilanteesta, jossa on joka tapauksessa selvää, että säädöstä tullaan eduskunnan kannan mukaisesti muuttamaan ja kysymys on pikemminkin siitä, miten se tehdään.

Valtioneuvoston erityisiä seurantavelvollisuuksia (22 ja 23 §) koskevat huomiot

Valtioneuvoston erityisistä seurantavelvollisuuksista säädettäisiin uuden lain 22 ja 23 §:ssä. Ehdotetun 22 §:n mukaan valtioneuvoston on poikkeusoloissa jatkuvasti seurattava poikkeusolojen perusteiden ja lisätoimivaltuuksien käytön edellytyksiä sekä ryhdyttävä viipymättä tarvittaviin tässä luvussa tarkoitettuihin toimenpiteisiin. Ehdotetun 23 §:n mukaan valtioneuvoston on poikkeusolojen aikana ja välittömästi niiden jälkeen arvioitava ja seurattava tämän lain lisätoimivaltuuksien nojalla toteutettavista toimenpiteistä ja velvoitteista väestölle ja elinkeinotoiminnalle aiheutuvia vaikutuksia sekä tarvittaessa viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin niistä aiheutuvien vaikutusten lieventämiseksi tai niiden hyvittämiseksi.

Kanslia esittää 22 ja 23 §:ssä ehdotettujen seurantavelvoitteiden poistamista hallituksen esityksestä. Kanslia muistuttaa, että lainsäädännön vaikutusten seuranta ja arviointi ovat ilman kyseisiä velvoitettakin jo nyt osa valmiuslain toimivaltuuksien toimeenpanon aikaista toimintaa ja hallintoon kohdistuvaa sääntelyä. Ehdotetut velvoitteet sisältävät myös monialaisessa ja nopeasti etenevässä kriisitilanteessa haastavasti toteutettavia elementtejä kuten viipymättömyyden vaatimus, erityisesti 23 §:n osalta, sekä suurta tulkinnanvaraisuutta muun ohella sen osalta, kuinka aktiivista, jatkuvaa tiedonhankintaa velvoitteiden täyttäminen edellyttäisi, ja mitä vaatimus ryhtyä lieventämään ja hyvittämään vaikutuksia tarkoittaisi. Ehdotetun kaltaisten seurantavelvoitteiden toteuttaminen edellyttäisi myös uudenlaisten toimintojen luomista normaalioloissa, jotta ne olisivat poikkeusoloissa heti toiminnassa. Tällä hetkellä hallituksen esityksessä ei ole arvioitu seurantavelvoitteiden toimeenpanosta aiheutuvia resurssitarpeita ja kustannuksia, ja ne tulee esittää vaikutusarvioinnissa, mikäli velvoitteet lakiehdotukseen jäävät.

Valtionhallinnon viestinnän ohjausta ja julkaisuvelvollisuutta (26 §) koskevat huomiot

Voimassa olevan valmiuslain 106 §:stä poiketen uudessa valmiuslaissa ei olisi mietinnön mukaan enää säännöstä Valtion viestintäkeskuksen perustamisesta. Asian osalta mietinnön luvussa 2.2.6.14 "Hallinnon järjestäminen poikkeusoloissa" todetaan että "[h]allintoviranomaisten viestintää koskeva 106 §:n sääntely jää sekä oikeusvaikutuksiltaan että tarkoitukseltaan melko epäselväksi. Erityisesti epäselvyys koskee pykälän 1 momentissa mainittua Valtion viestintäkeskusta, jonka tehtävistä, toimivaltuuksista tai oikeudellisesta asemasta ei ole laissa lainkaan säännöksiä."

Kanslian näkökulmasta valtion viestintäkeskus on keino organisoida, koordinoida ja johtaa viestintää valtioneuvoston sisällä ja tarve tämänlaiselle organisoinnille voisi tulla kyseeseen jo ennen poikkeusolojen toteamista. Kanslia ei siksi näe tarvetta ottaa viestintäkeskuksen perustamisesta erillistä toimivaltuutta valmiuslakiin. Tämän vuoksi kanslia esittää, että perustelua viestintäkeskusta koskevan toimivaltuuden poistamisesta täydennettäisiin alleviivatusti:

"Hallintoviranomaisten viestintää koskeva 106 §:n sääntely jää sekä oikeusvaikutuksiltaan että tarkoitukseltaan melko epäselväksi. Erityisesti epäselvyys koskee pykälän 1 momentissa mainittua Valtion viestintäkeskusta, jonka tehtävistä, toimivaltuuksista tai oikeudellisesta asemasta ei ole laissa lainkaan säännöksiä. Valtion viestintäkeskus on keino järjestää, koordinoida ja johtaa viestintää poikkeusoloissa. Sen perustamisesta olisi tarkoituksenmukaisempaa päättää valtioneuvoston sisäisissä työjärjestelyissä ja toiminta aloittaa tarvittaessa jo ennen poikkeusolojen toteamista. Valtion viestintäkeskuksesta ei olisi siksi tarvetta ottaa erillistä säännöstä valmiuslakiin."

Lisäksi jatkovalmisteluissa tulisi vielä pohtia virkkeen "[e]rityisesti epäselvyys koskee pykälän 1 momentissa mainittua Valtion viestintäkeskusta, jonka tehtävistä, toimivaltuuksista tai oikeudellisesta asemasta ei ole laissa lainkaan säännöksiä" tarpeellisuutta.

Uuteen valmiuslakiin ei hallituksen esityksen mukaan sisältyisi enää voimassa olevan lain 126 §:n mukaista velvollisuutta tiedotusten julkaisemiseen vaan uudessa laissa viitattaisiin ainoastaan normaaliolojen lainsäädännöstä löytyviin julkaisuvelvollisuuksiin. Erilaisia kriisitilanteita ajatellen valtioneuvoston kanslia pitää välttämättömänä, että tiedotusten julkaisuvelvollisuus säilyisi mahdollisimman laajana ja monikanavaisena ja pitää siksi tärkeänä sitä, että voimassa olevan valmiuslain 126 §:n mukainen toimivaltuus edelleen säilytettäisiin uudessa valmiuslaissa. Ehdotetun uuden lain 26 §:n 2 momentin viittaussäännöksessä mainitun sananvapauden käyttämisestä joukkoliikennevälineissä annetun lain (460/2003) 7 §:ä ei kanslian näkemyksen mukaan vastaa julkaisuvelvoitteen kattavuuden osalta voimassa olevan lain 126 §:ää. Kanslia ei myöskään pidä muutosta perusteltuna, kun samanaikaisesti ehdotetussa 26 §:n 1 momentissa nimenomaan korostetaan uutena velvollisuutena hallintoviranomaisen velvollisuutta tiedottaa toiminnastaan tehostetusti sekä asetetaan velvoite erityisesti huolehtia viestinnän oikea-aikaisuudesta ja saatavuudesta väestön tiedonsaannin turvaamiseksi poikkeusoloissa valmiuslain mukaisia toimivaltuuksia käyttäessään tai muutoin valmiuslain tarkoituksen kannalta tärkeää asiaa hoitaessaan. Omaisuuden suojan näkökulmasta voisi kuitenkin pohtia, tulisiko julkaisijan saada julkaisun toteuttamisesta kohtuullinen korvaus.

Varautumisvelvollisuutta (6 §) koskevat huomiot

Mietinnössä varautumista koskevaa valmiuslain sääntelyä ehdotetaan täsmennettävän merkittävästi nykytilaan verrattuna. Valtioneuvoston kanslia pitää tärkeänä, että varautumisvelvollisuus ulottuu ehdotetun 6 §:n 1 momentin mukaan kaikkiin turvallisuustilanteisiin. Samaten on hyvä, että ehdotetussa 6 §:n 1 momentissa säädetään nimenomaisesti varautumisvelvollisen velvollisuudesta varautua valmiuslaissa säädettyjen toimivaltuuksien käyttöön.

Toimivaltuuksien käyttöönottoon varautumisen osalta kanslia kiinnittää huomiota siihen, että mietinnön sivulla 155 todetaan, että "[k]äyttöönottonenettelyä koskevaan sääntelyyn ehdotetaan esityksessä useita muutoksia, jotka erityisesti valtioneuvoston kanslian tulisi siten varautumistoiminnassaan ottaa huomioon". Edellä todettu antaa osin virheellisen kuvan valmiuslain käyttöönottoon liittyvästä valtioneuvostotason varautumisesta. Valtioneuvoston kanslia vastaa poikkeusolojen toteamista koskevan valtioneuvoston yleisistunnon päätöksen esittelystä ja myös käyttöönottoasetukset esitellään yleisistunnolle valtioneuvoston kansliasta, jollei kanslia muuta ohjeistusta anna. Poikkeusolojen toteamista koskeva päätös ja käyttöönottoasetukset valmistellaan kuitenkin yhteistoiminnassa sen ministeriön tai ministeriöiden kanssa, joiden toimialaa asia koskee, ja sektoriministeriöllä, jossa asiaan liittyvä osaaminen ja tietämys on, on päävastuu valmistelusta ja roolinsa mukaiseen valmisteluun varautumisesta. Näin ollen on tärkeää, että käyttöönottonenettelyyn tehtävät muutokset huomioidaan varautumisessa kaikissa ministeriöissä, ei vain kansliassa. Käytännössä sisältöarviointi ja muun muassa arviointi siitä, riittävätkö normaaliolojen toimivaltuudet, ja millä keinoin sektoriministeriön hallinnonalan ongelmia voi ja tulee ratkaista, sekä miten tähän tulee varautua, on mahdollista toteuttaa lähinnä vain asian substanssista vastaavassa ministeriössä, jossa näihin kysymyksiin liittyvä asiantuntemus on. Valmiuslain soveltamisen kannalta keskeisessä asemassa ovat myös erilaiset soveltamisasetukset ja -päätökset, jotka paitsi valmistellaan, myös esitellään sektoriministeriöstä. Toimivaltuuksien käyttöön varautumisen osalta on myös tärkeää huomata, että käyttöönotto- ja

soveltamisasetusten antamisessa keskeisessä asemassa ovat esittely- ja perustelu-muistioiden laatiminen, jotka siinä määrin kiinnittyvät kulloiseenkin tosiasialliseen tilanteeseen, ettei niitä käytännössä voida etukäteen kirjoittaa ”kassakappiin”.

Valtioneuvoston kanslia pitää ehdotetun 6 §:n 2 momentissa ostopalveluihin ulotettavaa varautumisvelvollisuutta kannatettavana. Julkisissa hankinnoissa yksityisille asetettavilla varautumisvelvollisuuksilla voi kuitenkin olla kustannusvaikutuksia hankintahintoihin, ja lisäksi niiden asettamisesta ja toimittajavelvoitteiden toteutuksen valvonnasta sopimussuhteen aikana aiheutuu hallinnollista taakkaa, joka tulisi vaikutustenarvioinnissa nykyistä kattavammin huomioida. Velvoitteen osalta olisi myös tuotava selkeästi esille, koskeeko velvoite vain uusia, lain voimaan tulon jälkeen solmittavia kaupallisia sopimuksia ja palveluhankintoja. Hallituksen esityksessä olisi myös hyvä esimerkein täsmentää minkälaisiin ostopalvelusopimuksiin velvoite kohdentuu.

Sikäli kun ehdotetun 6 §:n 2 momentin velvollisuus kohdistuu IT-palveluhankintoihin ja tietojärjestelmien ylläpito- ja tukipalvelusopimuksiin, olisi esityksessä tarkemmin arvioitava varautumisvelvoitteen toteuttamista myös suhteessa globaaleihin (pilvi)-palvelutarjoajiin sekä viranomaisten mahdollisuuksiin neuvotella heidän kanssaan palvelutuotantoon liittyvistä sopimusehdoista. Esimerkiksi kansainvälisten julkipilvipalveluiden ominaispiirre on, että palveluntarjoajan vakiosopimusehdot on yleensä hyväksyttävä sellaisenaan. Näin ollen esityksellä voi olla mahdollisesti merkittäviäkin vaikutuksia julkisen hallinnon ICT-kehitykseen ja kustannuskehitykseen aiemmin kustannustehokkaiksi katsottujen kansainvälisten (pilvi)palveluiden hyödyntämisen näkökulmasta. Edellä mainittuun tulee kiinnittää huomiota niin velvoitteen alaa koskevassa harkinnassa kuin vaikutustenarviossa. Lisäksi on hyvä huomioida, että valtion viranomaisten näkyvyys ja mahdollisuudet vaikuttaa valtionhallinnon yhteisten palvelutarjoajien yksityisten yhteisöjen kanssa tekemiin sopimuksiin voi olla rajoittunutta.

Riskienhallintaa ja valmiussuunnittelua koskevia velvollisuuksia (7–8 §) koskevat huomiot

Ehdotetun valmiuslain 7 §:ssä säädettäisiin riskien arvioinnista ja hallinnasta ja ehdotetussa 8 §:ssä valmiussuunnitelmasta, sen sisällöstä sekä muusta varautumisen suunnittelusta. Valtioneuvoston kanslia pitää molempia ehdotettuja pykälää kannatettavina ja korostaa muutoinkin ennakoivien varautumistoimien, suunnittelun ja harjoittelun tärkeyttä. Harjoittelun osalta kanslia kiinnittää huomiota siihen, että velvollisuus valmiusharjoitteluun ollaan säätämässä ehdotetussa 8 §:n 2 momentissa ainoastaan ”tarvittaessa” tehtäväksi. Konkreettinen harjoitustoiminta on hyvä keino päästä testaamaan suunniteltujen asioiden toimivuutta käytännössä. Erilaiset valmiusharjoitukset ovat myös osa henkilöstön toimintavalmiuksien kehittämistä. Valtioneuvoston kanslia esittää harkittavaksi, tulisiko harjoittelun merkitystä korostaa perusteluissa nykyistä enemmän. Valtioneuvoston kanslia huomauttaa myös, ettei poikkeusoloista toipumista ja palautumista nyt erityisemmin huomioida mietinnössä, vaikka myös se on merkittävä osa poikkeusolojen elinkaaren hallintaa ja normaalioloihin palaamista. Kun ehdotetussa 8 §:ssä verrattain yksityiskohtaisestikin säädetään valmiussuunnitelman sisällöstä, voisi pykälän perusteluihin ottaa maininnan myös valmiussuunnitteluun kytkeytyvän toipumis- ja palautumissuunnittelun merkityksestä.

Valtioneuvostona kanslia kiinnittää huomiota siihen, etteivät ehdotetut 7 ja 8 §:t sisällä seuranta- tai valvontaelementtiä vaan esimerkiksi riskienhallinnan ja valmiussuunnittelun asianmukainen toteutuminen jäävät vain varautumisvelvollisen oman arvioinnin varaan. Valtioneuvoston kanslia katsoo, että saadaksean toivottua vaikuttavuutta uuden valmiuslain toimeenpanoon tulee vähintään sisältyä myös

varautumisvelvoitteiden (ml. ostopalveluissa edellytetty varautuminen) soveltamista tukevaa ohjausta ja ohjeistusta esimerkiksi oikeusministeriön tai muun asiaa hoitamaan asetetun tahon toimesta toteutettuna.

Muut varautumisvelvollisuuksia koskevat huomiot

Uusien varautumisvaatimusten julkiselle sektorille aiheutuvia kustannuksia on arvioitu mietinnön sivuilla 141–142. Vaikutustenarvioinnissa todetaan, että ”[v]arautumiseen ei ole lähtökohtaisesti osoitettu viranomaisille erillisiä määrärahoja, vaan varautumisen on katsottu olevan kiinteä osa niiden yleisillä toimintamenoilla katettavaa perustoimintaa”. Vaikka varautumista koskevaa valmiuslain sääntelyä ehdotetaan esityksessä täsmennettävän ja laajettavan merkittävästikin nykytilaan verrattuna, muutoksilla ei mietinnön mukaan ”luotaisi niille perustavanlaatuisesti uusia tehtäviä, eikä niiden voida katsoa aiheuttavan viranomaisille sellaisia kustannuspaineita, joita ei voitaisi jatkossakin kattaa niiden toimintamenojen puitteissa.”

Kun säännöksillä tavoitellaan muutosta, on selvää, että muutos edellyttää lisäresurssointia vaikka varautuminen sanoituksellisesti kiinnitettäisiin osaksi perustoimintaa. Kanslia toteaa, että varautumisesta aiheutuu aina kustannuksia, olivat ne sitten vaatimusten ja velvoitteiden toimeenpanosta aiheutuvaa virkatyötä, materiaalisia hankintoja tai henkilöstön osaamisen kehittämistä ja harjoittelusta aiheutuvia kustannuksia. Näistä erityisesti materiaallisen varautumisen kustannukset voivat olla erityisen suuria. Organisaation varautumiseen käytettävissä olevalla panostuksella on myös merkittävä vaikutus siihen, millaiseksi varautumisen taso tosiasiallisesti asettuu. Erityisesti asiassa tulee huomioida julkisen sektorin säästöjen vaikutus uusien velvoitteiden toteuttamiseen. Tosiasiallisesti lisäresurssointia edellyttävät tarpeet ovat erityisen ongelmallisia tilanteessa, jossa valtiontalouden säästöpaineeet johtavat resurssien leikkaamiseen. Edellä mainitut tekijät tulee huomioida myös vaikutustenarvioinnissa. Vaikutustenarvioinnissa tulee myös tehdä selkoa siitä, millä aikajänteellä ja kuinka kattavasti uuden sääntelyn arvioidaan muuttavan varautumisen todellisuutta.

Lisäksi kanslia toteaa, että vaikka ehdotetun lain 2 luku sisältää monta hyvää uudistusta, keskinäisriippuvuuksien hallinta (tunnistus, analysointi, yhteensovitus, raportointi ja kokonaiskuvan koostaminen) jää edelleen haasteeksi erityisesti varautumisen näkökulmasta. Keskinäisriippuvuuksien ja sitä tukevan tilannekuvan näkökulmasta varautumisen tosiasiallista tilaa tulisi myös pystyä kattavasti seuraamaan. Valtioneuvoston kanslia asetti maaliskuussa 2024 valtioneuvoston turvallisuusjohtamisen kehittämishankkeen, jonka tehtävänä oli kootusti valmistella pääministeri Orpon hallitusohjelmaan sisältyvien keskeisimpien turvallisuusjohtamiseen liittyvien kirjausten toimeenpanoa. Hankkeen loppuraportti (Valtioneuvoston julkaisuja 2026:4) valmistui tammikuussa 2026. Kanslia tuo esille, että uuden valmiuslain jatkovalmisteluissa olisi hyvä seurata ehdotusten toimeenpanon etenemistä sekä huomioida ne tarpeellisin osin uuden valmiuslain jatkovalmisteluissa.

Varautumisen ohjaus ja yhteensovittaminen (9 §) sekä tilannekuvan ylläpitäminen (10 §)

Ehdotetun lain 9 §:n 2 momentissa säädettäisiin, että valtioneuvoston kanslia ohjaa ja yhteensovittaa varautumista valtioneuvostossa. Mietinnössä todetaan, että ehdotetun pykälän tarkoituksena olisi korostaa valtioneuvoston varautumisen yhteensovittamisen merkitystä säätämällä valtioneuvoston kanslian tehtävästä valtioneuvoston yhteisen varautumisen ohjaajana ja yhteensovittajana nimenomaisesti valmiuslaissa.

Kanslia toteaa, että valtakunnan tasolla tapahtuvaa varautumisen yleisen yhteensovittamisen tehtävää ei ole ehdotetussa uudessa valmiuslaissa nimenomaisesti osoitettu millekään taholle. Valtioneuvoston kanslian näkemyksen mukaan edellä mainittu tehtävä sopisi kanslialle, sillä kanslian toimialaan kuuluu valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 12 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisesti häiriöhallinnan yleinen yhteensovittaminen. Lisäksi perustuslain (731/1999) 66 §:n 1 momentin mukaan pääministeri johtaa valtio/neuvoston toimintaa ja huolehtii valtioneuvostolle kuuluvien asioiden valmistelun ja käsittelyn yhteensovittamisesta ja kanslian toimialaan kuuluu ohjesäännön 12 §:n 1 momentin mukaisesti pääministerin avustaminen valtioneuvoston yleisessä johtamisessa (1 kohta). Edellä todettu huomioiden, kanslia esittää, että 9 §:n 2 momentin soveltamisalaa laajennettaisiin seuraavasti:

Valtioneuvoston kanslia ohjaa ja yhteensovittaa varautumista valtioneuvostossa ja sen ministeriöissä. Lisäksi valtioneuvoston kanslian tehtävänä on tässä laissa määritettyjen varautumisvelvollisten varautumisen yleinen yhteensovittaminen.

Pykälämuutoksen tarkoituksena on tuoda selkeämmin esille kanslian yhteensovittamistehtävän ulottumista valtioneuvoston lisäksi laajemmin ministeriöihin ja muihin laissa säädettyihin varautumisvelvollisiin. Lisäksi säännöskohtaisissa perusteluissa tarkemmin kuvattaisiin, mitä valmiuslaissa kanslialle säädetty tehtävä tosiasiallisesti tarkoittaisi. Kanslia pitää kanslian tehtävän oikeanlaista määrittelyä tärkeänä häiriötilanteiden hallinnan yhteensovittamisen ja tätä vasten kehitettävien valtioneuvostotason yhteistyömallien kehittämisen kannalta. Samalla kanslia tuo esille, että turvallisuusjohtamisen kehittämishankkeen myötä valtioneuvoston kanslian varautumisen ohjaus- ja yhteensovittamistehtävää suunnitellaan laajennettavan. Hankkeen loppuraportissa (valtioneuvoston julkaisuja 2026:4, s. 50) todetaan muun ohella, että "[v]altioneuvoston kanslian tehtäviä täsmennetään kattamaan yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden ja varautumisen yleinen yhteensovittaminen, ohjaus ja seuranta sekä palautumisen yhteensovittaminen kaikissa turvallisuustilanteissa sekä häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa toimimisen sekä palautumisen yleinen yhteensovittaminen". Valmiuslain jatkovalmisteluissa tulisikin seurata turvallisuusjohtamisen kehittämishankkeen ehdotusten toimeenpanon etenemistä sekä huomioida mahdolliset muutokset tarpeellisin osin lain 9 §:n 2 momentin muotoilussa.

Mietinnössä valmiuslakiin ehdotetaan otettavaksi myös uusi säännös tilannekuvan ylläpitämisestä. Ehdotetun 10 §:n kukin ministeriö vastaisi toimialallaan ajantasaisen tilannekuvan ylläpitämisestä ja valtioneuvoston kanslia vastaisi valtioneuvoston yhteisestä tilannekuvasta. Perusteluissa todetaan, että ajantasaisen tilannekuvan saamisella olisi keskeinen merkitys paitsi vakavien häiriötilanteiden hallinnassa ja poikkeusoloista päätettäessä, myös erityisesti valmiuslain käyttöönotto- ja soveltamisasetusten valmistelussa. Valtioneuvoston kanslia pitää hyvänä, että uudessa valmiuslaissa on kiinnitetty edellä mainitulla tavalla huomiota tilannekuvan keskeiseen merkitykseen. Kanslia kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että pykälän perusteluissa epäselväksi jää, millä tavoin tilannekuvaseäntelyn ottaminen valmiuslakiin tosiasiallisesti muuttaa nykytilaa kun säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan myös, ettei ehdotetusta säännöksestä johtuisi velvoitetta erityisten tilannekuvatoimintojen perustamiseksi eikä sillä lähtökohtaisesti olisi vaikutusta myöskään niihin järjestelyihin tai toimintamalleihin, jotka kukin ministeriö on toimialallaan jo katsonut tilannekuvan ylläpitämisen kannalta tarkoituksenmukaisiksi.

Valtioneuvoston kanslia huomauttaa, että tilannekuvan ylläpitämisen lisäksi kriisitilanteiden hallintaan liittyy erilaisten tilannekehitysten ennakkointi. Ennakoinnilla edesautetaan sitä, että päätöksenteossa voitaisiin paremmin ennakkollisesti punnita erilaisiin tilannekehityksiin sitoutuvia ratkaisuvaihtoehtoja eikä ainoastaan reagoida käsillä oleviin tapahtumiin. Tällä hetkellä ennakoinnin näkökulmaa ei mietinnössä lainkaan käsitellä. Valtioneuvoston kanslia esittää harkittavaksi, olisiko

ennakointinäkökulmaa mahdollista jatkovalmisteluissa tuoda esimerkiksi varautumisvelvolli-suuksia koskevan sääntelyn perusteluiden yhteyteen.

Tärkeysjärjittelyjen yhteensovittaminen (25 §)

Ehdotetussa 25 §:ssä säädetään, että valtioneuvosto voi poikkeusoloissa asetuksella antaa yhteensovittavia säännöksiä tämän lain III osassa tarkoitettujen toimenpiteiden ensisijaisuus-, kiireellisyys- ja muusta tärkeysjärjittelystä. Kanslia huomauttaa, että tärkeysjärjittelyiden yhteensovittamista koskevan pykälän soveltamisalaa oltaisiin uudessa laissa kaventamassa voimassa olevaan lakiin verrattuna. Jatkovalmistelussa tulisi kanslian näkemyksen mukaan vahvasti harkita sitä, ettei edellä mainitun säännöksen soveltamisalaa kavennettaisi nykyisestä.

Hallituksen esityksen perusteluja koskevat muut huomiot

Valtioneuvoston kanslia katsoo, että hallituksen esityksen kansainvälistä vertailua koskeva osuutta tulisi jatkovalmisteluissa täydentää siten, että siitä kävisi selkeästi ilmi, minkälaisia perusoikeuksiin syvälle ulottuvia ratkaisuja Suomeen verrattavissa olevissa oikeusvaltioissa on ajateltu kriisinhallinnan osalta tehtäväksi valmiuslain olosuhteita vastaavissa tilanteissa, ja miten ne on säädösteknisesti toteutettu. Yleisperusteluissa tulisi selvytyden vuoksi myös laajemmin avata sitä, mitä "poikkeusoloilla" eri säännöksissä (valmiuslaki ja perustuslain 23 §) tarkoitetaan sekä tuoda esimerkiksi käytännön esimerkkien kautta esille perusoikeuksien rajoittamisen ja perusoikeuksista poikkeamisen periaatteiden merkitystä ja eroja sekä käytännön että valmiuslain soveltamisen kannalta. Huomioiden, että puolustustilalakia koskeva maininta ollaan ehdotetussa uudessa laissa ottamassa pykälätasolle, esityksen perusteluissa olisi hyvä nykyistä kattavammin avata valmiuslain suhdetta puolustustilalakiin sekä sitä, miten näiden rinnakkainen soveltaminen käytännössä toteutettaisiin.

Hallituksen esityksen yleisperusteluissa on myös käsitelty Ahvenanmaan asemaa. Valtioneuvoston kanslia huomauttaa, että koronapandemian aikana havaittiin haasteita valmiuslain soveltamisessa Ahvenanmaalla. Eduskunta onkin edellyttänyt, että "hallitus yhdessä Ahvenanmaan maakunnan kanssa löytää valmiuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä ratkaisun valmiuslain toimivaltuuksien soveltamisesta myös Ahvenanmaalla" (HE 120/2024 vp - EV 175/2024 vp). Valmiuslain sovellettavuuden kannalta kanslia pitäisi tärkeänä, että jatkovalmistelussa löydetään eduskunnan edellyttämällä tavalla ratkaisuja edellä mainittuihin haasteisiin, jotta on kattavasti selvää, miten valmiuslakia voidaan Ahvenanmaalla soveltaa.

Kanslia pitää tärkeänä sitä, että uusi valmiuslaki on kriisitilanteessa toimiva ja kattava. Tarvittaessa valtioneuvoston kanslian asiantuntijat ovat valmiuslain jatkovalmistelussa oikeusministeriön käytettävissä muun ohella ehdotetun 9 §:n 2 momentin muotoiluissa. Lopuksi kanslia toteaa, että valmiuslain uudistamisen lisäksi erilaisiin häiriötilanteisiin varautuminen edellyttää, että normaaliolojen häiriötilannesääntelyn kehittämistä ja arviointia jatketaan edelleen toimintaympäristön vaatimukset huomioiden. Osana kriisilainsäädännön kehittämistä kanslia ehdottaa myös vakavampiin kriiseihin vastaamisen näkökulmasta valmiuslain kanssa kokonaisuuden muodostavan, puolustusministeriön hallinnonalalle kuuluvan, puolustustilalain tarkastelua.

Alivaltiosihteeri

Timo Lankinen

Johtava asiantuntija

Rosa Jokela

Jakelu

OM Oikeusministeriö

Tiedoksi

VNK STRO Strategiaosasto
VNK VNHY Tietotoimiala
VNK VO Viestintäosasto
VNK TAY Talousyksikkö
VNK VAY Valmiusyksikkö
VNK VNAY Valtioneuvostoasiainyksikkö

VN/5137/2022-VNK-541

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: